

Dosarul nr. 2rac-521/18

Prima instanță: (Judecătoria Bălți, sediul Central) S. Ghercavii

Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) D. Corolevschi, D. Stănilă, A. Corcenco

DECIZIE

26 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Galina Stratulat
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Primăria municipiului Bălți,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ”Banca de Economii”
Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) împotriva Primăriei municipiului Bălți cu
privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 04 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins
apelul declarat de Primăria municipiului Bălți și s-a menținut hotărârea din 25 aprilie 2018
a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a ț ă:

La 29 noiembrie 2017 ”Banca de Economii” Societate pe Acțiuni (în proces de
lichidare) a depus cerere de chemare în judecată Primăriei municipiului Bălți cu privire la
încasarea datoriei.

În motivarea cererii, ”Banca de Economii” Societate pe Acțiuni (în proces de
lichidare) a menționat că la 31 decembrie 2010 a încheiat cu Primăria municipiului Bălți
privind recepționarea plăților de la populație în folosul Bugetului unității administrativ-
teritoriale, modificat parțial prin Acordul nr. 1 din 01 august 2012.

A specificat reclamantul că în perioada 01 decembrie 2014 – 30 iunie 2015 Primăria
municipiului Bălți nu și-a onorat obligațiunile contractuale privind recepționarea plăților
de la populație și percepții fiscale în folosul bugetului de stat.

De asemenea, a relatat că potrivit art. 12 alin. (3) din Legea bugetului de stat pe anul
2015 nr/ 72 din 12 aprilie 2015, comisioanele pentru serviciile de încasare prin alte
instrumente de plată, decât cardurile de plată, de la populație, de la percepții fiscale a
plăților la bugetul de stat (cu excepția plății drepturilor de import-export) și la bugetele
unităților administrativ-teritoriale, precum și comisionul la restituirea plăților de la aceste
bugete populației, se stabilesc în valoare maximă de 1% pentru o plată de la suma
încasată/restituită, dar nu mai puțin de 1 leu și nu mai mult de 2,5 lei, pe bază de contract
încheiat de către Ministerul Finanțelor cu instituțiile financiare și Î.S. „Poșta Moldovei”, și
se achită de la bugetul de stat.

A invocat că astfel, achitățile comisioanelor pentru recepționarea plăților începând cu data de 01 iulie 2015 a fost efectuată de către Ministerul Finanțelor în baza contractelor încheiate între Ministerul Finanțelor și instituțiile financiare.

Deci a relevat că pe perioada 01 decembrie 2014 – 30 iunie 2015 Primăria municipiului Bălți nu și-a exercitat obligațiunile contractuale, în urma cărora a survenit datoria în sumă de 52 972,37 de lei.

La 27 iunie 2017 în adresa Primăriei Bălți a fost expediată somația privind acgitarea datoriei acumulate în termen de 15 zile de la recepționarea acesteia, care însă a fost lăsată fără răspuns.

”Banca de Economii” Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) a solicitat încasarea de la Primăria municipiului Bălți a sumei de 52 972,37 de lei cu titlu de datorie.

Prin hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ”Banca de Economii” Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare).

S-a încasat de la Primăria municipiului Bălți în beneficiul ”Băncii de Economii” Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) suma de 52 972,37 de lei cu titlu de datorie.

Prin hotărârea suplimentară din 06 iunie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a încasat de la Primăria municipiului Bălți în beneficiul ”Băncii de Economii” Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) suma de 1 589,17 lei cu titlu de taxă de stat.

Primăria municipiului Bălți a contestat cu apel atât hotărârea din din 25 aprilie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central, cât și hotărârea suplimentară din 06 iunie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

Prin decizia din 04 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Primăria municipiului Bălți și s-a menținut hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

La 07 noiembrie 2018 prin intermediul oficiului poștal, Primăria municipiului Bălți a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Recurentul Primăria municipiului Bălți, în motivarea recursului a menționat că la examinarea cauzei, instanțele de judecată nu au luat în considerație faptul că în bugetul municipiului Bălți pentru anul 2015 nu au fost prevăzute surse financiare pentru achitarea comisioanelor la recepționarea plăților, pe motiv că potrivit pct. 10/7 din Anexa nr. 1 a circularei Ministerului Finanțelor nr. 06/2-07 din 12 iunie 2014, începând cu 01 ianuarie 2015 achitarea tuturor comisioanelor ce țin de deservirea bancară a bugetelor UAT de ambele nivele și inatituțiilor financiare din bugetele UAT (pe toate componentele) vor fi achitate din contul bugetului de stat, fără achitarea dobânzilor la soldurile mijloacelor din conturile bugetelor respective.

De asemenea, a invocat recurentul că nu este de acord cu hotărârea suplimentară din 06 iunie 2018 a Judecătorei Bălți, dat fiind faptul că în temeiul art. 4 alin. (1) pct. 13 al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, sunt scutiți de la plata taxei de stat în instanțele judecătorești autoritățile publice centrale, organele centrale de specialitate ale administrației publice, Curtea de Conturi și organele subordonate lor, finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile administrației publice locale – la înaintarea acțiunilor și la contestarea hotărârilor instanțelor judecătorești, inclusiv în cauzele examinate în procedură de contencios administrativ, indiferent de calitatea lor procesuală.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 04 octombrie 2018, însă date ce ar confirma recepționarea de către părți a deciziei motivate a instanței de apel, la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, recursul declarat de Primăria municipiului Bălți la 07 noiembrie 2018, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea din 19 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Primăria municipiului Bălți a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul consideră necesar de a admite recursul din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La caz, se reține că "Banca de Economii" Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei municipiului Bălți cu privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de "Banca de Economii" Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare).

S-a încasat de la Primăria municipiului Bălți în beneficiul "Băncii de Economii" Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) suma de 52 972,37 de lei cu titlu de datorie.

Prin hotărârea suplimentară din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a încasat de la Primăria municipiului Bălți în beneficiul "Băncii de Economii" Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) suma de 1 589,17 lei cu titlu de taxă de stat.

Drept temei al emiterii hotărârii suplimentare, a servit faptul că prima instanță la pronunțarea hotărârii din 25 aprilie 2018, nu a dispus încasarea cheltuielilor de judecată, de care reclamantul "Banca de Economii" Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) a fost scutit la depunerea cererii de chemare în judecată în temeiul art. 4 alin. (1) pct. 16 din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992.

Astfel judecătorul a concluzionat că odată ce pretențiile înaintate de "Banca de Economii" Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) au fost admise de instanță în condițiile în care reclamantul a fost scutit de achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, aceste cheltuieli urmează să fie încasate de la pârâțul Primăria municipiului Bălți.

Totodată, s-a stabilit că Primăria municipiului Bălți a contestat cu apel atât hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cât și hotărârea suplimentară din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Însă instanța de apel, prin decizia din 04 octombrie 2018, a examinat apelul declarat de Primăria municipiului Bălți doar în partea ce ține de dezacordul cu hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția instanței de apel dată în prezentul litigiu drept una superficială.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (5) Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu art. 390 alin. (1) lit. e), f) Codul de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Din sensul normei de drept citate se deduce că instanța de apel urma să se pronunțe în decizia sa și asupra legalității hotărârii suplimentare adoptată de instanța de fond, or din cuprinsul cererii de apel, apelantul-recurent a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și hotărârii suplimentare din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă (f.d. 58-60).

Deci, Curtea de Apel Bălți, examinând apelul declarat de Primăria municipiului Bălți, a omis să examineze și să se expună referitor la legalitatea hotărârii suplimentare din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

În contextul dat, instanța de recurs reține că cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea hotărârii suplimentare.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, iar instanța de recurs este în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea deciziei atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit în privința argumentelor apelului declarat de Primăria municipiului Bălți, constituie o încălcare a art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece apelantului nu i-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă argumentele invocate în cererea de apel au fost neglijate sau respinse, motivele respingerii acestora, fiind astfel lăsată într-o stare de incertitudine și creată impresia că nu a fost auzit.

Așadar, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora.

Prin urmare, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a

fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (cauza Hiro Balani vs Spania, 1994).

Deci, decizia atacată cu recurs este una incompletă, iar nemotivarea unei hotărâri judecătorești încalcă dreptul părților la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Prin urmare, Colegiul reține că decizia instanței de apel are un caracter superficial și evaziv, fapt care servește drept temei de casare cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Analizând circumstanțele menționate și având în vedere faptul că, eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, urmează să se pronunțe asupra legalității hotărârii suplimentare sub aspectul aplicabilității prevederilor art. 4 alin. (13) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, precum și art. 85 alin. (1) lit. i) din Codul de procedură civilă, în privința autorității publice, și să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Primăria municipiului Bălți.

Se casează integral decizia din 04 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată judecată depusă de "Banca de Economii" Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) împotriva Primăriei municipiului Bălți cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Galina Stratulat

judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Dumitru Mardari